

1 Timotheüs 1: 6-11

In de vorige overdenking heb ik verteld dat Paulus Timotheüs dringend gevraagd heeft om in Efeze te blijven omdat daar mensen in de gemeente zijn die dwalingen verkondigen. Zij beschouwen bijbelverhalen als mythen waar we wel van kunnen leren, maar die niet persé waar hoeven te zijn. Het lijkt alsof je de vrijzinnige theoloog Nico ter Linden hoort spreken: het is wel waar, maar niet echt gebeurd.

De dwaalleraars zijn volgens Paulus met hun discussies niet gericht op de liefde en daarom is alles wat zij beweren niet meer dan gezwets.

Of de dingen waarover binnen een gemeente gesproken wordt en waar een gemeente zich druk om maakt, zinvol zijn, is een vraag die niet beantwoord wordt door het aantal gemeenteleden dat ze belangrijk vindt en er warm voor loopt. Zinvol is alleen wat dient tot opbouw en verdieping van de liefde. Alles wat daar niet op gericht is, is zinloos gepraat. Het klinkt gewichtig als je in de gemeente boeiend kunt discussiëren over alle theologische vraagstukken, maar als het niet bijdraagt aan de onderlinge geloofsopbouw en liefde is het zinloos. En dat is nu net waar het op aankomt. Soms zijn boeiende discussies alleen maar een façade, waarachter innerlijke leegte schuil gaat.

Dat was daar in Efeze ook aan de hand met die dwaalleraars. Wat ze te vertellen hadden vonden ze zelf enorm belangrijk. Het was niet zo, dat ze de mensen welbewust zinloze dingen aanpraatten. Ze waren zelf wel degelijk overtuigd van hun eigen waarheid. Ze wilden leraars der wet zijn. Zo wilden ze genoemd worden en bekend staan. Dat maakt duidelijk, dat we in hen met Joden, met Judaïsten te maken hebben. Ik vertel het nog maar eens. Judaïsten zijn Joden die in Jezus zijn gaan geloven, maar die het ook noodzakelijk achten dat christenen uit de andere volken de Joodse wetten ook gaan naleven. Voor hen hoorden alle spijswetten, alle reinigingswetten, de sabbat en de besnijdenis bij het dienen van God en naar hun overtuiging kon het voor de heiden-christenen ook niet zonder deze wetten. Paulus heeft veel met deze Judaïsten te stellen gehad. Volgens de Judaïsten berust onze verlossing niet alleen op Christus, maar ook op de vervulling en naleving van de mozaïsche wetten. De zogenaamde wetsleraren waren altijd maar weer met die wetten in de weer. Daarin waren ze aan het graven en ze presenteerden zich in de gemeente als wetsleraars.

Het trieste is alleen dat ze niet weten wat ze zeggen, zegt Paulus. Ze hebben geen

greintje inzicht in de dingen waarover ze met zo grote stelligheid spreken. Ze knopen ingewikkelde betogen en systemen vast aan de wetten en willen die opleggen aan anderen in de gemeente. En dat is in strijd met Paulus' boodschap.

Paulus heeft de gemeente geleerd dat wie tot geloof komt in Christus, en door de Heilige Geest van Christus wordt beheerst en geleid, vrij is van de wet. Ook in de brief aan de Galaten benadrukt Paulus dit heel sterk. Wie gelooft in Christus is voor de wet gestorven. De wet heeft geen zeggenschap meer over hem. Die wet was een tuchtmeester tot de komst van Christus. Maar nu Christus gekomen is en wij in Hem geloven, staan we niet meer onder de tuchtmeester. Wie als christen het gaat zoeken in de vervulling van de wet en dat als voorwaarde ziet voor zijn verlossing, blokkeert de verlossing door Christus. Dat geldt voor alles waarop we vertrouwen buiten Christus om. Als we steunen op onze eigen prestaties, op wat we zelf doen voor God, of op wat wij ervaren of voelen, dan bouwen we ons geloof niet, maar ondergraven het. Er zijn mensen die denken dat hun christelijke activiteiten of hun geestelijke ervaringen het bewijs zijn dat het wel goed zit tussen God en hen. En daarmee zeg ik niet dat gevoel geen plek mag hebben in je geloofsleven. Natuurlijk wel. God heeft ons geschapen als voelende wezens. Maar als we daar onze zekerheid maar niet op bouwen.

We leven in een tijd waarin voelen en ervaren sleutelwoorden zijn. Wat ik voel of ervaar is werkelijkheid voor mij. Wat ik niet voel is ook geen realiteit. Massa's mensen wachten op een soort innerlijke ervaring, op een moment dat ze iets voelen. In streng reformatorische hoek ligt dan vaak de nadruk op zondebesef en in sterk charismatische kring op ervaringen als woorden of beelden van de Heer. Maar in feite zijn beiden een poging om je zekerheid te vinden in je eigen ervaring. Maar je zekerheid ligt niet in eigen ervaring, maar in Gods belofte. Onze gevoelens en ervaringen kunnen onjuist zijn.

Een puber die op zoek is naar zijn eigen identiteit kan soms ook het gevoel krijgen dat hij of zij niet echt het kind van z'n ouders is. Maar dat gevoel kan volledig ongegrond zijn. Je gevoel bedriegt je. Zo kunnen wij ook best het gevoel hebben dat we geen kind van God zijn omdat ons gevoel ons bedriegt. Onze geloofszekerheid en onze liefde voor God wordt niet gebouwd door het omhoog werken van onze eigen prestatie-curve, maar alleen door het aangrijpen van Gods beloften en door daar op te vertrouwen. Natuurlijk spelen gevoel en verstand daar wel een rol bij, maar het kan en mag nooit de basis van je geloofszekerheid zijn.

Daarom was Paulus zo fel gekant tegen de dwaalleraars in Efeze. Met hun leringen trokken ze mensen af van Gods beloften.

Natuurlijk hadden die zgn. wetsleraars wel een weerwoord. Ze zeggen dan dat Paulus de wet van God minacht, omdat hij leert dat een christen vrij is van de wet. In hun ogen bekritiseerde Paulus de goede wet van God. Wat God gegeven kan toch niet fout zijn.

Paulus antwoord is helder. Natuurlijk is de wet van God niet fout. Dat heeft hij ook nooit beweerd. Paulus' kritiek is niet gericht tegen de goede wet van God, maar tegen het verkeerd gebruik van de wet door de dwaalleraars. Aan de wet mankeert niets. Maar de wetsleraars hebben het niet begrepen. De wet is er namelijk niet voor de rechtvaardige. Wie tot geloof is gekomen in Christus en vergeving heeft ontvangen en door Gods Geest vernieuwd is, is door Christus bevrijd van de vloek van de wet. Die wet geldt niet meer voor hem. Die wet kan hem niet meer veroordelen. Wie Christus aanvaard heeft mag zingen:

In het kruis zal 'k eeuwig roemen, en geen wet zal mij verdoemen.

Hij is vrij van de wet. De wet is er niet voor de rechtvaardige. Wie in Christus gelooft is juist gerechtvaardigd door Hem.

Maar wie niet tot Christus de toevlucht genomen heeft en zich niet door Hem heeft laten bevrijden van de vloek der wet, geldt de wet nog steeds. Dan val je onder het oordeel van de wet. Vervolgens geeft Paulus een opsomming van mensen op wie die wet van toepassing is. Ik ga ze niet allemaal behandelen. Ik denk dat de eerste groep die hij noemt precies samenvat wat ook voor de anderen geldt. Hij noemt hen de 'wettelozen' zijn. De wet is bedoeld voor de wettelozen. De wet is juist bedoeld voor mensen die niets van de wet willen weten. Mensen die zonder wet willen zijn. Ze denken er vrij van te zijn, maar zij liggen juist onder het oordeel van de wet. De enige manier om onder dat oordeel uit te komen is je knieën buigen voor Christus. Dat is de gezonde leer die Paulus verkondigt. Dat is de gezonde leer die ook wij iedere keer weer mogen uitdragen. Stel je vertrouwen op de Here Jezus, en je zult behouden worden.

AMEN